

FIATAL NEVELŐK FÓRUMA

TANYÁN TANÍTÓ NEVELŐK PROBLÉMÁI

Egy évvel ezelőtt nagy érdeklődéssel vettem kézbe a Módszertani Közleményeket. Végre van egy olyan lapja a fiatal pedagógusoknak, mely elég konkrét segítséget ad munkájukhoz.

Megvalloim hiányoltam a hozzászólásokat egy-egy témához, illetve cikkhez. Most alkalom nyílik, hogy a „*Fiatal nevelők fóruma*”-ban elmondhassam problémáimat.

Szeretnék hozzászólni Függs Tiborné kar-társnő: *Pályakezdes örömei-gondjai* című cik-kéhez.

Egyetértek mindazzal, amit a kezdő taná-rok nehézségeiről ír. Hasonló esetek sajnos tömegével fordulnak elő. Ilyen problémákkal azonban mindig számolni kell. Megoldásra váró feladat valamennyi. Saját problémáink bemutatásával segíthetünk megoldani a fel-merült kérdéseket.

Szeretnék foglalkozni:

1. a tanyán tanító nevelők munkájával,
2. az osztályösszevonás problémáival,
3. a „nem szak” tanításával.

1. A tanyán tanító nevelők munkája.

Egy évvel ezelőtt: végeztem a Nyíregyházi Tanítóképző Intézetben. Tudtam, hogy vala-melyik faluban vagy tanyán kezdhetem el pályafutásomat. Erre készültem fel.

Szabolcs-Szatmár megye legtávolabbi csücs-kében a Csengeri-járás Ura-Börvelyi út elne-vezésű tanyasi iskolájában működöm. Ez a kis település az Ecsedi-láp szélén terül el, köz-vetlenül a román határ mentén. Lakossága 300 fő, a legközelebbi falu 6 km-re fekszik. Bekötőtűtja, villanyhálózata van. Kéttanter-mes iskolája elég jól felszerelt. Ketten va-gyunk nevelők.

A fiatal pedagógusok nem vágnak ilyen helyekre. Magam is fiatal lévén, kicsit elszo-morodtam, mikor meghallottam: tanyára me-gyek. Azzal a tudattal jöttem ide, hogy ép-pen úgy kell dolgozni, mint nagyobb helye-ken. Eltökélt szándékom volt, hogy a tőlem telhető legtöbbet nyújtom. Elbeszélgettem az emberekkel. Családokat látogattam. Ehhez se-gítséget nyújtott az igazgatóm.

A szülők többsége érdektelen a gyerek munkája iránt. Mivel mezőgazdasági munkát

végeznek, idejük nincs is arra, hogy a gyere-ket ellenőrizzék. A tanuló ha hazamegy az iskolából, azonnal kap munkát estig. Libát, sertést, tehenet őriznek a kisebbek, míg a nagyobbak szüleikkel együtt dolgoznak. Este már mindenki fáradt. Sem türelmük, sem ere-jük nincs ahhoz, hogy másnapra elkészítsék a házi feladatot. Így tehát tanulóinknak egy jelentős része annyit tud, amennyi az iskolá-ban ráragad. A tanulók szorgalmasak. Látják maguk előtt a célt. Sok esetben a gyerek látja a helyes utat, a szülő nem. Igyekszik az el-lenkezőjét bizonyítani.

Mi várható a szülőktől?

Probléma: a sok hiányzás is. A szülőnek szüksége van a gyerek munkájára. Meggyőzés, érvelés, hatósági intézkedés nem segít. Inkább fizetik a büntetést, mert a gyerek többet ke-res. *Mi itt a teendő?*

A nevelés terén sem állunk jobban. — A tanító azért van, hogy nevelje a gyereket. — Nekem erre nincs időm! — hangoztatta az egyik szülő, mikor felkértük segítse nevelő-munkánkat. Ilyen és ehhez hasonló esetek többször előfordulnak. Nem segít érvelés, meggyőzés.

Várható-e egyáltalán eredmény? — tettem fel magamban a kérdést.

A válasz: várható.

Ha csak egy szikrát látunk abból a tevé-kenységből, amit kérésünkre a szülő tesz, már nyert ügyünk van. Mert ez a szikra fogja lángra lobbantani, s elemészteni az elavult szemléletmódot. A feladatunk: felszámolni a közönyt, s ha kell nyakig sárban is elmenni a szülőkhöz.

A kezdő ember hamar belefárad. Én is sok-szor voltam ilyen helyzetben. Azután jött egy apró siker és ettől ismét kedvet kaptam, s tovább folytatam illetve folytatjuk igazga-tómmal a harcot a tanyasi gyerekekért, jövő-jéért.

2. Az osztályösszevonás problémái.

Mi okozza a nehézséget?

1. A Tanítóképző Intézetek *nem foglalköz-nak behatóbban a különleges osztályössze- vonásokkal.* (Gondolok itt az 1—4 osztály variációira: 1—2—4, 1—3—4, 2—3—4, 1—

2—3), holott a gyakorlatban sok helyen vannak ilyen összevonások. Tavaly 2—3—4, az idén 1—3—4 összevonásban tanítók. Jövőre 1—2—4 összevonás lesz.

Jó lenne, ha az illetékesek figyelembe vennék ezeket a nagyon is reális állapotokat, még abban az esetben is, ha jövőre már 1969-et írunk, és a tanító jelölteket megismertetnék bővebb keretek között az ilyen problémákkal.

2. *Az órák elrendezése a tanítási napon.* Ez az értelmi szinteken való „zongorázás” teszi próbára a nevelőt. Ezt nehéz megszokni.

3. *Fokozott figyelemmegosztás és koncentráció.*

4. *Az önálló órák állandó, megszakításmentes ellenőrzése.*

5. *Az időbeosztás.*

1—4 osztály esetén három osztályt kell óra elején előkészíteni az önálló munkára, majd óra végén ellenőrizni. A közvetlen (K) órákból maximum 10 perc leszámítódik az önálló feladatok előkészítésére és ellenőrzésére. Tehát a nevelő részére 35 perc áll rendelkezésre. Ez idő alatt kell az új anyagot megtanítani, gyakorolni. A K. óraszámok kevesebbek mint önálló osztályokban.

Itt segíteni csak jó órászervezéssel lehet. A nevelő már előre tervezze meg az önálló foglalkozásokat. Így ideje lesz az új anyagot 40 perc alatt megtárgyalni; gyakorolni.

Szeretném, ha az összevont osztályokban tanító-kartársak leírnák, hogyan szervezik

meg az önálló órákat. Azt hiszem ezzel értékes segítséget nyújthatnánk egymásnak.

3. *A „nem szak” tanítása.*

Teljesen osztom véleményemet a kartársnővel. A végzetek közül nagyon kevesen vannak, akik csak alsó tagozatban tanítanak. Legtöbben felső tagozatban is tanítunk egy vagy több szakot. Igaz, sok mindent megtanultunk a képzős évek során, de nem annyit, hogy olyan mércével tanítsunk mint egy szakos tanár. A követelmények azonban egyformák. Ha problémázunk egyes dolgokon, könnyen megkapjuk a választ: „Ezt neked tudni kell! Tanultad.”

Lelkiismereti kérdésnek tartom a „nem szak” problémáját is. Ennek ellenére, a sok jószándék mellett is, vannak tévedések. Az oka a szaktárgy nem biztos tudása. Sokszor kicsiségnek tűnik egy-egy hiba, mégis ilyenén áll vagy bukik minden.

Nem hiszem, hogy lenne olyan kartárs, aki a „nem szakot” is ne szívügyének tekintené. Bízom abban, hogy ez a nevelői ellátottságból eredő probléma lassan megoldódik, s mindenki a maga szakterületén dolgozhat.

Szeretném ha több, tanyán tanító kartársam elmondaná véleményét. Hiszem, hogy hasznára válik mindnyájunknak.

Lakatos Pál
tanító

Ura-Börvelyi út
Általános Iskola

ISKOLAKÖZÖSSÉGÜNK ÉS A FIATAL NEVELŐK

— Hozzászólás —

A „Fiatalközösség fórumában” legutóbb a pályakezdés örömeiről, gondjairól esett szó. Különösen megragadott a tantestületbe való beilleszkedés kérdésének boncolgatása. Ehhez kívánok néhány gondolat erejéig hozzászólni, kicsit más oldalról, az iskolavezetés szempontjából, mert a felvetett probléma csak így egészül ki az érkező és a fogadó kapcsolatában.

Sokat hangoztatott igény a nevelőtestületi egység kialakítása, javítása érdekében, főként az igazgatók részéről, hogy pedagógusközösségeink, tantestületeink a lehetőségekhez képest ne változzanak. Vitathatatlan érvek sorakoznak ezen igény mögött. A már kialakult egység, közösségi stílus, összhang, azonos állásfoglalás stb.

Vajon veszélyt jelent-e minderre egy-egy friss erő, fiatal pedagógus érkezése a testületekbe? Ez sok mindentől függ.

Függ elsősorban az érkező nevelő egyéni-

ségétől, függ a fogadó testület tagjaitól, s nem kevésbé a vezetők fogadásától.

Erre vonatkozólag néhány tapasztalatról szeretnék szólni az elmúlt évekre való visszaemlékezésem alapján.

A mi testületünk tagjai többségüket tekintve régi törzstagok. Ez az érkezőnek, de a vezetőknek is kissé nehezíti a helyzetet. Vajon, hogy fogadja a közösség, soraiba tudja-e állítani a fiatal nevelőt? Mennyire alkalmazkodó egyéniség, milyen közösségi elhivatottságú?

Kinek kell tenni az első lépéseket az érkezők feladatok, a célok összehangolása, a közösség érdekében?

Elsősorban a vezetőknek. A későbbi hónapok igazolják a fogadtatás eredményességét.

Itt is érvényes, mint a pedagógia bármely területén, hogy a közösség tagjait feltétlenül ismernünk kell. Bőséges egyéb elfoglaltságunk mellett az újonnan érkezőket a legrövidebb